

УДК 330.341.1: 620.92

Климчук О.В., кандидат с.-г. наук, доцент,
кафедра адміністративного менеджменту та альтернативних
джерел енергії, Вінницький національний аграрний університет
**ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК БІОПАЛИВНОГО ВИРОБНИЦТВА:
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ТА ПОДАЛЬШІ ПЕРСПЕКТИВИ**

Світова нерівномірність у розподілі та споживанні енергоносіїв зумовлює загострення боротьби в енергетичній сфері за володіння промисловими запасами енергоресурсів та координування інфраструктурою їх постачання і розподілу, що нерідко призводить до виникнення конфліктів різного рівня. Наявна економічна та енергетична ситуація потребує якнайшвидшого переходу на відновлювані енергетичні ресурси, що виступає єдиним раціональним напрямком забезпечення людства енергією. Неухильне зростання жорсткої конкуренції на міжнародних енергетичних ринках та постійне підвищення вимог суспільства щодо збереження і відновлення національних та світової екологічних систем у цілому розглядаються в якості найбільш дієвих стимулів відносно впровадження технологій виробництва біологічних видів палива.

Однією з найважливіших складових добробуту в цивілізованих державах є забезпечення громадян і компаній необхідними енергоресурсами. Запорукою реалізації цієї мети має стати надійне, економічно обґрунтоване та екологічно безпечне задоволення потреб населення і економіки в енергетичних продуктах. Замість підтримки екстенсивного розвитку, яким економіка України рухалась протягом десятиліть, енергетика повинна перейти на ефективне забезпечення сталого розвитку економіки [3], розвиваючи також виробництво біопалива як особливого виду інноваційної діяльності.

Сучасні дослідження розвитку інноваційних процесів у біопаливному виробництві здійснюють Г. Гелетука, В. Дубровін, Г. Калетнік, С. Олійнічук, О. Прутська, П. Саблук, С. Циганков, Д. Шпаар, О. Шпичак та інші вчені. Проте, існує нагальна потреба у проведенні подальших досліджень щодо особливостей інноваційного розвитку у процесі виробництва біопалива в Україні.

Під поняттям “інноваційний розвиток” потрібно розуміти такий тип

господарювання, що базується на безупинному пошуку та використанні нових способів і сфер реалізації потенціалу підприємства у мінливих умовах зовнішнього середовища, у рамках обраної місії та прийнятої мотивації діяльності, і пов'язаний з модифікацією існуючих та формуванням нових ринків збуту [1]. Також даний процес розглядається в якості зростання економічних показників, що забезпечується в результаті реалізації інноваційних проектів і впровадження нововведень [2].

Вивчення реальної ситуації на біоенергетичному ринку України вказує на те, що в переважній більшості біопаливні підприємства використовують в неповній мірі свій інноваційний потенціал. Для вдосконалення процесів розбудови біопаливної інфраструктури, потрібно розробляти і впроваджувати системні або стратегічні інновації, що вимагає колосальних потоків грошових надходжень. Однак, для значної частини підприємств зробити це майже неможливо, внаслідок обмеженої кількості інноваційно-інвестиційних ресурсів.

Необхідність біопаливної індустрії у стратегічних інноваціях зумовлюється тим, що ринок біопалива характеризується постійною нестабільністю, оскільки має сильну взаємозалежність від цінової політики на ринку традиційної енергетики, розвитку міждержавних економічних процесів, соціально-політичної ситуації, сприятливості природно-кліматичних умов для формування високої продуктивності сільськогосподарських культур та інших чинників. Тому у такому становищі виробникам біопалива потрібно не лише покращувати способи виробництва та якість продукції, але й вміти вчасно і оперативно реагувати на структурні перетворення в різних галузях господарювання, бути гнучкими до швидкозмінних методів роботи та прагнути до покращення результатів своєї діяльності. Біопаливні підприємства повинні формувати власну управлінську стратегію в рамках єдиного технологічного ланцюга, здійснюючи інтеграційні процеси у споріднені види (горизонтальна інтеграція), а також приєднувати інші напрямки діяльності (вертикальна інтеграція). При проведенні комплексного аналізу ефективності діяльності інтегрованих структур потрібно брати до уваги високий ступінь новизни та

практичну цінність конкретного об'єднання. Фундаментом фінансової взаємодії має бути спільна інвестиційно-інноваційна стратегія розвитку диверсифікованого об'єднання на середньо- та довгостроковий періоди його діяльності. При ефективному здійсненні процесів консолідації неодмінним має бути економічне зростання, яке в моделюванні стратегії управління може вимірюватись в якості синергетичного ефекту від кооперативної взаємодії.

Виробництво та використання біопалива потрібно розглядати як поліфункціональну систему захищеності енергетичних інтересів суспільства та держави в цілому. В нормальних умовах господарювання біологічні палива повинні забезпечувати безперебійний процес надходження до споживачів у оптимальних пропорціях економічно доступних енергетичних ресурсів встановленої якості, а у випадку надзвичайних ситуацій – гарантувати задоволення мінімально необхідної їх кількості для підтримання сталого виробництва галузей народного господарства. Внаслідок меншої питомої енергоємності біологічних видів палива порівняно із традиційними аналогами, промислове споживання перших підвищуватиме ефективність використання енергоресурсів, що зумовить перехід держави до енергозберігаючого типу економіки та знизить енергоємність вітчизняних товарів і послуг. Водночас, здійсниться вирішення питань виробничої, соціальної та екологічної безпеки, за рахунок мінімізації викидів шкідливих речовин і сполук у навколишнє середовище енергоспоживаючими підприємствами.

Література

1. Ільяшенко С.Н. Инновационное развитие субъектов хозяйственной деятельности / С.Н. Ільяшенко // Механізм регулювання економіки, економіка природокористування, економіка підприємства та організація виробництва. – Вип. 1. – Суми: Вид-во СумДУ, 2000. – С. 110-116.
2. Федулова Л.І. Інноваційна економіка: підручник / Л.І. Федулова. – К.: Либідь, 2006. – 478 с.
3. Шостак Л. Енергозабезпечення України у міжнародних економічних відносинах/Л. Шостак, О. Дікаревіч//Економіка України.–2007.– № 11. – С. 81-88.